Lekcja 79. Na łonie natury (góry, jezioro, las) 🌲

W której nauczysz się opowiadać w czasie przeszłym, co robiłeś w górach, nad jeziorem i w lesie. Utrwalisz też dwa przydatne wzory: went + nazwa zajęcia z końcówką -ing (we went hiking – chodziliśmy po górach) oraz got + przymiotnik (I got cold – zmarzłem).

DOKĄD POSZLIŚMY 🥾

Po polsku mówimy „chodziliśmy po górach", „pływaliśmy kajakiem", „biwakowaliśmy" – za każdym razem innym czasownikiem. Po angielsku w takich zdaniach stoi **go** – iść, jechać – i nazwa zajęcia z końcówką **-ing**. Znasz to z wcześniejszych lekcji:

Let's go swimming. – Chodźmy popływać.

Let's go fishing. – Chodźmy na ryby.

W czasie przeszłym zamiast **go** stoi **went**, a w pytaniu z **did** zostaje **go**:

We went skiing last winter. – Zeszłej zimy pojechaliśmy na narty.

Did you go skiing last winter? – Czy zeszłej zimy pojechaliście na narty?

Forma przeszła czasownika **to go** jest nieregularna:

to go – iść, jechać → **went** /went/

We went kayaking on the river. – Pływaliśmy kajakiem po rzece. /wi: went ˈkaɪækɪŋ ɒn ðə ˈrɪvə/

to go hiking – chodzić po górach (dosł. iść wędrować) /tə gəʊ ˈhaɪkɪŋ/

Where did you go hiking? – Gdzie chodziliście po górach? /weə dɪd juː gəʊ ˈhaɪkɪŋ/

In the Tatra Mountains. – W Tatrach. /ɪn ðə ˈtætrə ˈmaʊntɪnz/

⚠️ **UWAGA:** Tatry nazwiemy po angielsku **the Tatra Mountains** albo krócej **the Tatras**:

We often go to the Tatras. – Często jeździmy w Tatry.

We went hiking in the mountains. – Chodziliśmy po górach. /wi: went ˈhaɪkɪŋ ɪn ðə ˈmaʊntɪnz/

Wyrażenie **a hiking trail** – szlak turystyczny – powstało z połączenia **hiking** – piesze wędrówki – i **trail** – szlak.

Is there a hiking trail near here? – Czy jest tu w pobliżu jakiś szlak turystyczny? /ɪz ðeər ə ˈhaɪkɪŋ treɪl nɪə hɪə/

Is the trail easy or difficult? – Czy ten szlak jest łatwy, czy trudny? /ɪz ðə treɪl ˈiːzi ɔː ˈdɪfɪkəlt/

It's quite easy. – Dość łatwy. /ɪts kwaɪt ˈiːzi/

We went camping by the river. – Biwakowaliśmy nad rzeką. /wi: went ˈkæmpɪŋ baɪ ðə ˈrɪvə/

Forma przeszła czasownika **to sleep** jest nieregularna:

to sleep – spać → **slept** /slept/

We slept in a tent. – Spaliśmy w namiocie. /wi: slept ɪn ə tent/

I went fishing every day. – Codziennie chodziłem na ryby. /aɪ went ˈfɪʃɪŋ ˈevri deɪ/

Gdy po **went** stoi nazwa zajęcia z **-ing**, mówimy, czym się zajmowaliśmy. Gdy mówimy, po co gdzieś poszliśmy, po **went** stawiamy **to** i zwykły czasownik. Porównaj:

We went shopping. – Poszliśmy na zakupy.

We went to buy some bread. – Poszliśmy kupić chleb.

We went swimming. – Poszliśmy popływać.

We went to visit our friends. – Poszliśmy odwiedzić znajomych.

Słowo **waterfall** – wodospad – powstało z połączenia **water** – woda – i **to fall** – spadać.

We went to see a waterfall. – Poszliśmy zobaczyć wodospad. /wi: went tə si: ə ˈwɔːtəfɔːl/

W GÓRACH ⛰️

How long does it take to get to the top? – Jak długo zajmuje dotarcie na szczyt? /haʊ lɒŋ dʌz ɪt teɪk tə get tə ðə tɒp/

Forma przeszła czasownika **to climb** jest regularna – dodajemy **-ed**:

to climb – wspinać się, wchodzić → **climbed** /klaɪmd/

We climbed to the top. – Weszliśmy na szczyt. /wi: klaɪmd tə ðə tɒp/

⚠️ **UWAGA:** w słowie **climb** litery **b** na końcu nie wymawiamy: /klaɪm/, /klaɪmd/. Tak samo jest w innych słowach zakończonych na **-mb**:

lamb – jagnię, jagnięcina /læm/

thumb – kciuk /θʌm/

comb – grzebień /kəʊm/

bomb – bomba /bɒm/

Forma przeszła czasownika **to take** jest nieregularna:

to take – brać, tutaj: zajmować (o czasie) → **took** /tʊk/

It took us three hours. – Zajęło nam to trzy godziny. /ɪt tʊk ʌs θri: ˈaʊəz/

Forma przeszła czasownika **to be** jest nieregularna:

to be – być → **was** /wɒz/

The path was very steep. – Ścieżka była bardzo stroma. /ðə pɑːθ wəz ˈveri stiːp/

Forma przeszła czasownika **to stop** jest regularna – dodajemy **-ed**, a **p** na końcu podwajamy:

to stop – zatrzymać się → **stopped** /stɒpt/

to stop for a rest – zatrzymać się, żeby odpocząć (dosł. zatrzymać się na odpoczynek) /tə stɒp fər ə rest/

We stopped for a rest. – Zatrzymaliśmy się, żeby odpocząć. /wiː stɒpt fər ə rest/

Wyrażenie **cable car** – kolejka linowa – powstało z połączenia **cable** – lina, kabel – i **car** – tutaj: wagonik.

Forma przeszła czasownika **to come** jest nieregularna:

to come – przychodzić, przyjeżdżać → **came** /keɪm/

We came back down by cable car. – Na dół wróciliśmy kolejką linową. /wiː keɪm bæk daʊn baɪ ˈkeɪbl kɑː/

⚠️ **UWAGA:** w Wielkiej Brytanii **cable car** to kolejka linowa. W Stanach Zjednoczonych tak nazywa się też zabytkowy tramwaj ciągnięty liną, na przykład w San Francisco. Zwykły tramwaj to w Wielkiej Brytanii **a tram**, a w Stanach Zjednoczonych **a streetcar** albo **a trolley**:

🇬🇧 **a tram** – tramwaj /ə træm/

🇺🇸 **a streetcar** – tramwaj /ə ˈstriːtkɑː/

NA ROWERACH 🚲

We'd like to hire two bikes for the day. – Chcielibyśmy wypożyczyć dwa rowery na cały dzień. /wiːd laɪk tə ˈhaɪə tuː baɪks fə ðə deɪ/

⚠️ **UWAGA: hire** to słowo brytyjskie – znasz je z wyrażenia **car hire** z lekcji 75. W Stanach Zjednoczonych powiemy **rent**:

🇬🇧 **We'd like to hire two bikes for the day.** – Chcielibyśmy wypożyczyć dwa rowery na cały dzień.

🇺🇸 **We'd like to rent two bikes for the day.** – Chcielibyśmy wypożyczyć dwa rowery na cały dzień.

Wersję amerykańską bardzo często usłyszysz na wyjazdach za granicą.

Forma przeszła czasownika **to ride** jest nieregularna:

to ride – jeździć (na rowerze, konno) → **rode** /rəʊd/

We rode our bikes – Jeździliśmy na rowerach (dosł. jeździliśmy naszymi rowerami) /wiː rəʊd ˈaʊə baɪks/

We rode our bikes all day. – Jeździliśmy na rowerach cały dzień. /wiː rəʊd ˈaʊə baɪks ɔːl deɪ/

NAD JEZIOREM ⛺

Forma przeszła czasownika **to stay** jest regularna – dodajemy **-ed**:

to stay – nocować, zatrzymać się (np. w hotelu) → **stayed** /steɪd/

We stayed in a cabin by the lake. – Nocowaliśmy w domku nad jeziorem. /wiː steɪd ɪn ə ˈkæbɪn baɪ ðə leɪk/

Forma przeszła czasownika **to have** jest nieregularna:

to have – mieć, tutaj: urządzić → **had** /hæd/

We had a picnic by the lake. – Urządziliśmy piknik nad jeziorem. /wiː hæd ə ˈpɪknɪk baɪ ðə leɪk/

W LESIE I NA ŁĄCE 🍄

Forma przeszła czasownika **to pick** jest regularna – dodajemy **-ed**:

to pick – zbierać → **picked** /pɪkt/

We picked mushrooms in the forest. – Zbieraliśmy grzyby w lesie. /wiː pɪkt ˈmʌʃrʊmz ɪn ðə ˈfɒrɪst/

⚠️ **UWAGA: mushrooms** to zarówno grzyby leśne, jak i pieczarki. Gdy chcemy podkreślić, że chodzi o grzyby leśne, powiemy **wild mushrooms** (dosł. dzikie grzyby). Małe pieczarki ze sklepu to **button mushrooms** (dosł. grzyby-guziki). Ale na co dzień Brytyjczyk, słysząc samo **mushrooms**, pomyśli o pieczarkach:

Eggs and mushrooms, please. – Jajka i pieczarki, poproszę.

Forma przeszła czasownika **to see** jest nieregularna:

to see – widzieć → **saw** /sɔː/

We saw a deer in the meadow. – Widzieliśmy jelenia na łące. /wiː sɔː ə dɪər ɪn ðə ˈmedəʊ/

⚠️ **UWAGA: deer** to ogólne słowo na zwierzęta z rodziny jeleniowatych – i na jelenia, i na sarnę. Gdy chcemy powiedzieć dokładnie, o które zwierzę chodzi, mówimy:

a roe deer – sarna /ə ˈrəʊ dɪə/

⚠️ **UWAGA: deer** w liczbie mnogiej wygląda tak samo jak w pojedynczej: **one deer** – jeden jeleń, **two deer** – dwa jelenie. Tak samo jest z kilkoma innymi zwierzętami:

one fish, two fish – jedna ryba, dwie ryby /fɪʃ/

⚠️ **UWAGA:** po polsku jesteśmy „na łące”, ale „w lesie”. Po angielsku w obu miejscach jest **in**: **in the meadow**, **in the forest**.

KIEDY COŚ POSZŁO NIE TAK 🌧️

Gdy mówimy, że ktoś albo coś się zmienia – robimy się głodni, robi się ciemno – po angielsku używamy **get** i przymiotnika. Znasz to z czasu teraźniejszego ciągłego:

I'm getting hungry. – Robię się głodny.

It's getting dark. – Robi się ciemno.

W czasie przeszłym zamiast **I'm getting**, **it's getting** mówimy **I got**, **it got** – „zrobiłem się”, „zrobiło się”. Po polsku często powiemy to jednym czasownikiem:

I got hungry. – Zgłodniałem.

She got angry. – Zdenerwowała się.

Forma przeszła czasownika **to get** jest nieregularna:

to get – dostać, tutaj: stać się, zrobić się → **got** /gɒt/

I got really cold. – Strasznie zmarzłem. /aɪ gɒt ˈrɪəli kəʊld/

It got dark very quickly. – Bardzo szybko zrobiło się ciemno. /ɪt gɒt dɑːk ˈveri ˈkwɪkli/

We got lost on the way back. – Zgubiliśmy się w drodze powrotnej. /wi: gɒt lɒst ɒn ðə weɪ bæk/

We got wet in the rain. – Zmokliśmy na deszczu. /wi: gɒt wet ɪn ðə reɪn/

⚠️ **UWAGA:** po polsku jesteśmy „na deszczu”, a po angielsku **in the rain** – w deszczu.

WRAŻENIA 😌

It was so quiet and peaceful. – Było tak cicho i spokojnie. /ɪt wəz səʊ ˈkwaɪət ənd ˈpi:sfl/

The air was so fresh! – Powietrze było takie świeże! /ði eə wəz səʊ freʃ/

PODSUMOWANIE 📌

Gdy mówimy, czym się zajmowaliśmy, po **went** stawiamy nazwę zajęcia z **-ing**:

We went hiking in the mountains. – Chodziliśmy po górach.

I went fishing every day. – Codziennie chodziłem na ryby.

Gdy mówimy, po co gdzieś poszliśmy, po **went** stawiamy **to** i zwykły czasownik:

We went to see a waterfall. – Poszliśmy zobaczyć wodospad.

Got z przymiotnikiem znaczy w czasie przeszłym „zrobić się”, „stać się”:

It got dark very quickly. – Bardzo szybko zrobiło się ciemno.

We got lost on the way back. – Zgubiliśmy się w drodze powrotnej.

BRAWO TY 🥳 🚀 🙌